

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Městského soudu v Brně na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi tímto soudem a Krajským soudem v Brně, za účasti žalobce M. Ch., zastoupeného JUDr. Jiřím Rafajem, advokátem se sídlem v Brně, Cejl 12/14, a žalované České republiky - ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, se sídlem v Brně, Kounicova 24, ve věci žaloby proti rozhodnutí ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, o propuštění ze služebního poměru ze dne 19. prosince 2002, číslo 2093, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 13 C 88/2003,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, o propuštění ze služebního poměru ze dne 19. prosince 2002, číslo 2093, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. února 2003, čj. 30 Ca 16/2003-22, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným zvláštnímu senátu dne 14. července 2004 navrhl Městský soud v Brně, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o pravomoc podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který vznikl mezi ním a Krajským soudem v Brně, ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 13 C 88/2003.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Rozhodnutím ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, ve věcech služebního poměru ze dne 19. prosince 2002, číslo 2093, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitele Policie ČR, Městského ředitelství Brno, ve věcech služebního poměru č. 645/2002 ze dne 22. července 2002, kterým byl žalobce podle ustanovení § 106 odst. 1 písm. d) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie ČR pro porušení služební přísahy a služební povinnosti zvláště závažným způsobem.

Dne 3. února 2003 podal žalobce proti rozhodnutí ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, o propuštění ze služebního poměru správní žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji však usnesením ze dne 13. února 2003, čj. 30 Ca 16/2003-22, odmítl. V odůvodnění krajský soud uvedl, že v daném případě byl podán návrh na přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci, neboť žalovaný rozhodl jako orgán moci výkonné o propuštění žalobce ze služebního poměru podle zákona č. 186/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o právní věci, která vyplývá z pracovních vztahů. Podle ustanovení § 68 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), je žaloba mimo jiné také nepřijatelná tehdy, jde-li o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci. Z toho důvodu krajský soud návrh žalobce odmítl.

Současně poučil žalobce o tom, že se může domáhat svého práva podáním žaloby ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci vydaného usnesení u okresního soudu, který je ve věci příslušný.

Žalobce se tímto poučením řídil a podal u Městského soudu v Brně ve zmíněné lhůtě žalobu. Městský soud v Brně poté podal zvláštnímu senátu dne 14. července 2004 v úvodu zmíněný návrh s tím, že popírá svou pravomoc vydat rozhodnutí v této věci. Podle městského soudu je služební poměr policistů upraven zákonem č. 186/1992 Sb., který v ustanovení § 137 umožňuje policistovi podat u soudu návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního funkcionáře. Služební poměr policisty není zaměstnaneckým poměrem ve smyslu soukromoprávního vztahu, neboť služební poměr je upraven zvláštním zákonem a užití zákoníku práce je v podstatě vyloučené. Právní poměr žalobce, z něhož uplatňuje právo na tzv. soudní přezkum rozhodnutí služebního funkcionáře, není pracovněprávním vztahem, ale je evidentně služebním poměrem, který vykazuje typické znaky veřejnoprávního poměru, o němž nejsou kompetentní rozhodovat obecné soudy. Městský soud v Brně proto navrhl, aby zvláštní senát určil, že příslušným k rozhodnutí o předmětné žalobě je Krajský soud v Brně.

K návrhu na řešení kompetenčního sporu se vyjádřila žalovaná přípisem ze dne 22. října 2004, ve kterém uvedla, že se domnívá, že rozhodnutí ve věcech služebního poměru má veřejnoprávní charakter. Tento svůj názor opřela o rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 29/2003-97 ze dne 30. října 2003. Naopak zástupce žalobce se ve svém vyjádření k návrhu ze dne 5. 11. 2004 opřel o nález Ústavního soudu ČR ze dne 30. 7. 1996, sp. zn. I. ÚS 4/96, ze kterého cituje „... služební poměr příslušníků Policie ČR představuje pouze speciální formu pracovněprávního vztahu ...“. Na základě výše uvedeného se podle zástupce žalobce lze domnívat, že by soud v občanském soudním řízení mohl případně alespoň o některých rozhodnutích vyplývajících ze služebních vztahů rozhodovat podle úpravy obsažené v občanském soudním řádu.

Krajský soud v Brně ve vyjádření uvedl, že souhlasí, aby v předmětné věci zvláštní senát rozhodl v souladu s návrhem Městského soudu v Brně a v souladu s názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, čj. 6 As 29/2003-97, který považuje právní vztahy týkající se vzniku, změn a skončení služebního poměru příslušníka Policie ČR za vztahy práva veřejného.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Povahou služebního poměru příslušníků Policie České republiky se zabýval Nejvyšší správní soud ČR ve svém rozhodnutí sp. zn. 6 As 29/2003, publikovaném pod č. 415/2004 Sb. NSS. V jeho rozhodnutí se mimo jiné uvádí, že charakter služebního poměru příslušníka Policie České republiky, upraveného zákonem č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, byl v období do 31. 12. 2002 předmětem judikatorní činnosti obecných soudů i soudu Ústavního. Bylo konstantně judikováno, že věci vyplývající ze služebního poměru příslušníků Policie České republiky, upraveného výše citovaným zákonem, nejsou věcmi pracovními, ani je nelze pro jejich povahu považovat za věci soukromoprávní. Služební poměr byl charakterizován jako institut veřejného práva, byl považován za právní poměr státně zaměstnanecký. Důvody byly spatřovány v tom, že vzniká mocenským aktem služebního funkcionáře a po celou dobu svého průběhu se výrazně odlišuje od poměru pracovního, který je naopak typickým poměrem soukromoprávním, jehož účastníci mají rovné postavení. Ne každý vztah ke státu má ale podle stávající úpravy takový charakter. Vodítkem tu může být charakter právní úpravy: je zřejmé, že tam, kde je užití zákoníku práce vůbec anebo z převážné části vyloučeno a úprava služebního poměru má

kodexový charakter, půjde o poměr veřejnoprávní. Nejvyšší správní soud dále vyslovil přesvědčení, že pokud jde o vznik, změnu a skončení služebního poměru, jde nepochybně o právní vztah veřejného práva. Tento svůj závěr opřel i o rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu ve věci Pellegrin proti Francii (z 8. 12. 1999), kde bylo rozhodnuto, že „z pole působnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) unikají spory veřejných zaměstnanců, jejich zaměstnání je charakterizováno specifickými aktivitami veřejné správy v rozsahu, v jakém jedná jakožto držitelka veřejné moci pověřená ochranou obecných zájmů státu nebo jiných správních celků. Zřejmým příkladem takových činností jsou ozbrojené síly a policie. Soud se bude v každé věci zabývat tím, zda zaměstnání stěžovatele implikuje - s ohledem na povahu funkcí a odpovědností, které zahrnuje - přímou či nepřímou účast na výkonu veřejné moci a na funkcích, jejichž posláním je ochrana obecných zájmů státu ...“ (Citace podle publikace Vincenta Bergera: Judikatura Evropského soudu pro lidská práva, 7. francouzské vydání, 1. české vydání 2003, nakl. IFEC, str. 279). Jestliže tedy půjde o případ, kdy se účastník sporu o podmínky vzniku, trvání či zániku služby přímo účastní výkonu veřejné moci a plnění funkcí, jejichž účelem je ochrana obecných zájmů státu, nebude čl. 6 odst. 1 Úmluvy podle dosavadní judikatury Evropského soudu pro lidská práva aplikovatelný. Evropský soud přiznává tedy státu vrchnostenské oprávnění jednostrannými akty tyto vztahy zakládat, měnit a rušit. Nejvyšší správní soud se i z tohoto důvodu přiklonil k závěru, že služební poměr příslušníka Policie ČR má být nadále posuzován jako poměr práva veřejného, jenž může být podroben soudnímu přezkumu z hlediska zákonnosti postupu služebních funkcionářů, nikoli však projednáván a rozhodován soudem v pořadu práva bez účasti správního orgánu (jak by tomu bylo podle páté části o. s. ř.).

Z vyložených důvodů proto zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o žalobě proti rozhodnutí ředitele Policie ČR, Správy Jihomoravského kraje, ve věcech služebního poměru ze dne 19. prosince 2002, číslo 2093, podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. náleží soudu ve správním soudnictví.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 téhož zákona zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Brně, které výroku, jímž byla kompetence určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy.

Dále bude tedy Krajský soud v Brně pokračovat v původním řízení o podané správní žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu